

Τὴν παρέσυραν στὰ γλέντια καὶ στοὺς χορούς...

ΞΕΝΑ ΔΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

[Τοῦ FRANÇOIS COPPÉE]

Η ΑΣΗΜΝΙΑ ΔΑΧΤΥΛΗΘΡΑ

Ἡ Σομπέρ πέθαινε ἀπὸ τὴν πλῆξη καὶ τὴ στενοχωρία μέσα στὴ βίλλα της τοῦ Μονακοῦ.

Ἡ διάσημη αὐτὴ γυναικί, τῆς ὁποίας τὴν ὀμορφιὰ μόλις τὴν εἶχαν θίξει εἴκοσι χρόνων ὄμοια, ἐνωσθε ν' ἀπλάνεται μπρὸς τὰ μάτια της, — αὐτὰ τὰ μάτια ποὺ τόσες τρέλλες κ' ἀπελιπίστες ἔχον προκλήσει, — κάθε μέρα πιδ πικνὸς καὶ σκοτεινός, ὁ πέπλος τοῦ καταρράχτου. Ἡ Σομπέρ εἶχε καταλάβει τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς τρομερῆς αὐτῆς ἁρρώστιας πρὸ δύο χρόνων. Ἐνὰ ὥρατο πρὸς, κάνοντας τὴν τοιαύτητα της μπρὸς στὸν καθρέφτη της, εἶδε σὴν νὰ σκέπαιε τὸ πρόσωπό της μὴν ἑλαφρὰ καταχνιά. Τὴν ἄλλη μέρα, αὐτὴ ἡ τρομακτικὴ σκιά εἶχε γίνει πιδ πικνὴ καὶ ἡ Σομπέρ θυμῆθηκε τότε πὸς, ἀπὸ κάμποσο καιρὸ, ὑπόφερε συχνὰ ἀπὸ πονοκέφαλους, ἡμικρανίες, γιὰ τῆς ὁποίας παρρησιάζαν ὅτι τὴν ἔκαναν νὰ βλέπη μυῖνες στὸν ἄερα, μαῖρα σημάδια καὶ ἀράχυνα δάχτυλα. Ἐτορῆς τότε στὴς ὀφθαλμολόγους. Ὅλοι συμφώνησαν ὡς πρὸς τὴ διάγνωση τοῦ κακοῦ καὶ τὰ συμπτωμاتيὰ φαινόμενα ἐξοκολούθησαν τὸ δρόμο τους, ἀογὰ, βαθμιαία κ' ἀδυσόληπα. Μιά μέρα, ἐπὶ τέλους ἐγίνε λόγος περὶ ἐγγειρώσεως. Μὰ ἡ Σομπέρ ἦταν δευῆ. Αὐτὴ ἡ γυναίκα, ποὺ ἔκανε νὸ ὑποφέρουν τόσοι δυστυχισμένοι, φροβότανε τὸν πόνο. Τὰ νεῖρά της, καταπονημένα καὶ ἀπηυδισμένα ἀπὸ τῆς ἀκολασίας, ἀνοστατώθησαν στὴ σκέψη ὅτι μπορούσε νὰ τ' ἀγγίξη ἕνα χειρουργικὸ ἔργαλειο. Κι' ἔτσι, αὐτὴ γιὰ τὴν ὁποία ὁ νεαρὸς πρὸγκυπ τοῦ Ρουαγιομόν, ξετρολλαμένος μαζί της, πέθαινε τρομημένος ἀπὸ τὸ δόλιο σπαθὶ ἐνῆς ἐπιτομίου, ξηλωῆς τοὺς χειρουργοὺς κ' ἄφησε τὴν ἀρρώστια νὰ συμπληρωσῆ τὸ ἔργο της. Σήμερον ἡ Σομπέρ εἶνε σγεδὸν τυφλῆ.

Ἡ βίλλα τῆς Σομπέρ εἶνε ἡ πιδ ὀμορφη καὶ στὴν καλύτερη θέση χτισμένη αὐτῆς τῆς γωνίας τοῦ πορτοφελου πιδ ἄνετα Μονακό. Ὁ διαβάτης βλέπει μέσ' ἀπὸ τὰ κάγκελλα τῆς βεράντα μὲ τὰ ὀφ' στόρια καὶ φαντάζεται πὸς ἐκεῖ μέσα κατοικεῖ ἡ εἰτιχία.

Μὰ ἡ Σομπέρ εἶνε περιλυπη ἕως θανάτου! Τὰ λουλούδια, μόνο ἀπὸ τὸ ἀρωματίζου τὰ καταλαβαίνει. Δὲν θυμάται πιδ τὸ ἐκθαμβο γαλάζιο χόμμα τῆς Μεσογείου, κ' ἰκοῦναι μόνο τὸ λικνισμὰ τῶν κνμάτων της. Ὅτου τῆς ἔστειλαν

κανένα μπουκέτο, τὸ μύρισε γιὰ μὴ στιγμὴ κ' ἔπειτα τὸ πετοῖσε μακρὰ, γεμάτη μανία. Ἐδίσε τὸν τελευταῖο της ἔρασή, — ἕναν Πολωνὸ πιανίστα ποὺ τῆς νανούριζε τὴ μελαγχολία αὐτοσχεδιάζοντας τόσο ὀμορφα βάλς, — τὴν ἤμερα ποὺ τὸν ἐκτίταξε μέσ' ἀτὰ μάτια ἀπὸ πολὺ κοντὰ καὶ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ διακρῆνη τὸ βλέμμα του. Μιά μέρα ποὺ ὁ τρελλὸς αὐτῆς Πολωνὸς Γρεγορένο, ὁ μόνος ποὺ τολμοῖσε νὰ τῆς δῆνη δημοσίᾳ τὸ γέρι, τὴν ἔφερε νὰ κάνη μὴ βόλτα στὸ κῆντρο, αὐτὴ ἔφυγε ὑπὸ κεί ἔξωφωρισμένη μάλιστα ἀκούσε τὸν ἦχο τοῦ χροσοῦ, τοῦ ὁποιοῦ δὲν μπορούσε πιδ νὸ δῆ τὴ λάμψη του καὶ δὲν ἔκατσε οἷτε στιγμὴ μπρὸς σ' ἕνα τραπέζι τοῦ τραν-ἔ-κροάντ, αὐτὴ πού εἶχε χάσει κ' εἶχε κερδίσει τόσες φορὲς στὸ παιγνίδι προιοντες βασιλικῆς.

Ὡς τόσο τὸ μισοτίφλημα τῆς Σομπέρ τῆς ἐπέτρεπε νὰ διακρῆνη ἄνετα, ὅταν τὰ ἐπληρώσε ἀτὰ μῦτια της, πρῶτο μὲν ἀγνοοῦσα τὸ βόλα κ' ἡ τελευταία ἐγχαρτιστοὺς ποὺ τῆς ἔμενε ἦταν νὰ ξετεῖξη τὰ διαμαντικὰ της καὶ τὰ χρυσοφικὰ της.

Κάθε βράδυ ἡ καμοριέρα της, — ἡ πρῆρημη Μανέττα ποὺ εἶταν ἐποχὴ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1887 ἐκωνῆτο ὅτι δέχτηκε μὲς στὴν κάμαρα τῆς γνῶρας της ὁλους τοὺς ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, — ἐτοίμαζε μέσ' στὸ μικρὸ μπουντοῦρ ἕνα τραπέζι στρωμένο μὲ βελούδο γκριᾶ, κ' ἀπάνω του ἐτοποθετοῖσε δυὸ χρυσάφτες καὶ εἴκοσι κερὰ κ' ἕνα ἰβένινο κουτί μ' ἀσημένια κλειδαριά, μέσα στὸ ὁποῖο ἦσαν φυλαγμένα ὄλα τὰ κοσμήματα τῆς κνῆρας της. Ἡ Σομπέρ τότε καθότανε σὲ μὴ πολυθρόνα, ἔβαινε μὲ τὴ σισιὰ τοὺς κ' ἀνονε τὰ γουτῆκια ποὺ ἔκλεινε μέσα τὸ ἐβένινο κουτί καὶ μὲ τῆς ρεχθὸν ἄβυσμένες ματιές της κνιτοῖσε ἐπὶ ὤραις προσοχτικὰ τὰ δαχτυλῖδια, τὰ περιδέρια, τὰ σκουλορῖκια, τὰ βραχιόλια, τῆς κροφίτες, τὰ διαδήματα. Αὐτὴ ἦταν ἡ ὑστάτη ὀπδλασις ποὺ μπορούσε νὰ δῆνη σήμερον στὰ μάτια της, πλημμυρισμένα ἀπὸ τὸ σκοτάδι.

Ἡ φωτιά ἐνῆς διαμαντιοῦ, ἡ διαίγεια ἐνῆς ἀπάνιου μαργαριταροῦ, ἡ λάμψη ἐνῆς πολυτιμοῦ λίθου, μονάχα αὐτὰ μπορούσαν ν' ἀνύψουν μὴ φευγαλέα ἄστρατὴ στὰ μάτια της. Ἡ κνῆρας ποὺ ἤδελαν νὰ χορτάσουν ἀπὸ φῶς εἰνεστέλλοντο τότε γεμάτες ἡδονῆ. Κνιτῶντας τὴση ὥρα μὲ τέτοια ἀφοσῶσι

τά κοσμήματά της, θυμόταν τους ανθρώπους που της τα χάρισαν άλλοτε, άναπολοθός το παρελθόν της ως κόρης, και άνελογιζέτο τη ζωή της την τόσον γεματή από άκολασίες κι' ήδονές :

— Νά τό περιδέραιο μέ τά ρουμπίνια του μεγάλου δουκός, έλεγε. Πόσο πρέπει να πλήτη αυτός ό δυστυχισμένος Λεοπόλδος στην έξορία του στη Σκωτία, άπότου τον έδιωξαν οι υπήκοοί του, βομβαρδίζοντας τό άμάξι του μέ λάσπες. Ύπέροχα ρουμπίνια τριανταφυλλιά ! Αυτή ή πέτρα εινε πολύ σπάνια και μόνο στην Κεϋλάνη βρισκεται. Νά τά μαργαριτάρια του χοντρο—Βερτέμ. Κι' αυτός έχει γίνει έρείπιο άπό τον καιρό που φτώχισε... Μαργαριτάρια μαύρα με θαλασσιές άποχρώσεις, των όπολων ή άξία εινε άνυπολόγητη. "Α, ναι, θυμούμαι, τον έδιωξα αυτόν τον χονδροϋλι—αα γιατί είχε την ήλιδιότητα να προσφέρει τό ίδιο δώρο, συγχρό—νας μέ μένα, και στη γυναίκα του .. Νά τά σκουλαρίκια του μαρ—κησίου Γκοτράν... Δέν ήταν πλούσιος αυτός ό δυστυχισμένος, μά ήταν άληθινός ευγενής. Την ήμέρα που έπρόκειτο να λήξη ή προ—θεσμία των χρεών του, μπάμ ! και... άντίο ζωή ! Μιά πιστολιά στην καρδιά ! ..

Νά τά σμαράγδια του Βελή Μπέη... Για δές ! μά έτελειώσαν πολύ άσχημα όλοι αυτοί οι καλοί μου φίλοι ! Μιά μέρα τον εύρη—καν και τον Μπέη μου στραγγαλισμένο κατά διαταγή του Κεδίβη άπάνω στο ντιβάνι του... Ύπέροχα σμαράγδια !.. "Ω ! ω αυτό ειναι πολύ βαρύ ! Μά, διάβολε ! ειναι τό διάδημα του βουσιλάς της Λιθουανίας... μ' ένα διαμάντι στη μέση, ένα ιστορικό διαμάντι, άγαπητή μου, που σί άδαμαντοπάλαι της αλκής του θέλησαν να τό ξαναγοράσουν άπό μένα, όταν ό φτωχός αυτός Ίωάννης IV επάνορθε στην κόρη του... Ύπηρεξεν εύτυχοστίρα άπό τις άλλους συντρόφους της, ή Αιτού Μεγαλειότης ! Ειναι άληθεια πως δέν έχει καμιά έ—ξουσία σήμερα, μά επί τέλους υπάρχουν άκόμα τό πλαστό τουκέ του κ' οι βαμμένες του φαβορίτες, σκαλισμένες στα τάλληρα και τυπωμέ—νας στα γραμματόσημα της χώρας του...

Όταν ή Σομπέρ έπαινε πια ν' άφηγηται όλες αυτές της παλιές περιπέτειες που κατέληξαν όλες σε άτιμώσεις και σε θανάτους, ξανα—κλεινε τά κουτάκια που έκαναν έναν ξερό κρότο, τά τοκοθε—τούδες μέ τη σειρά τους στο έβένινο κουτί όπου ήταν σφιγμένα τό ένα άπάνω στο άλλο, σαν φέρετρα σ' ένα οικογενειακό τάφο.

Κάποτε πάλι ή Σομπέρ έχωνε τό χέρι της ως τό βήθος του κουτιού κι' άνέσχυσε διάφορα πραγματάκια ή κοσμήματα που δέν ήταν πια της μόδας και που ήταν παραρριγμένα εκεί μέσα φιλθην μίγδην. Αυτά δέν έλαμπαν τόσο, ώστε να μπορη να τά γνωρίξη και να θυμάται τά όνόματα εκείνων που της τα χάρισαν. Έκει ήταν ό κοινός τάφος των άναμνήσεων.

Τότε ή Μανέττα πηγαινε και καθόταν κοντά της, γιατί άπάντα της χάριζε κάτι άπό αυτά, πότε ένα σφιγτό δαχτυλίδι, πότε ένα ψεύτικο μενταγιό, πότε κανένα κομμάτι άπό άλυσίδα χρυσή.

"Ετσι ένα βράδυ, ένώ ή Σομπέρ έψαχνε στο καλάθι του θησαυ—ρου της, ή καμαριέρα έκπληκτη είδε μία παλιά άσημένια δαχτυλή—θρα, άπλο και φτωχικό κόσμημα, καμωμένο για εργατική και τίμια χείρα που και έμοιαζε σε ντροπιασμένη εκεί μέσα.

"Η Μανέττα την έβαλε στο δάχτυλο της και ρώτησε γελώντας τη κυρία της.

— Μιά άσημένια δαχτυλήθρα !... "Α κυρία, τι θέλει αυτή εδώ ;
"Η Σομπέρ δέν μπορούσε να τη δη' μά την έπηρε και την επα—σπάτευε μέσα στα χέρια της :

Για μία στιγμή, γρήγορη σαν άστραπή, ξαναγύρισε ή σκέψη της στην εποχή που ήταν άκόμα φρόνιμο κορίτσι και που λεγόταν Βιργινία Πικαρό. "Ο Ζάν Μπαπτιστ της είχε χάρισε αυτή τη δα—χτυλήθρα για πρωτοχρονιάτικο δώρο. Την άγαπούσε πολύ, ήθελε να την πάρη και μ' όλων που όλη την ήμέρα δούλευε σε σκυλί, τό βράδυ την έταίρινε άπό τη δουλειά της και την συνάδευσε ως τό σπίτι των γονικών της που ήταν θεωρωτο σ' ένα σπίτι της όδοϋ Κλιναγκούρ. Αυτό τό καλό παιδι μέ τά κόκκινα μάγουλα, μέ τ' άνακατεμμένα μαλλιά, θά ήταν ένας πολύ εύπρόδοτος σύζυγος. Μά κ' οι δυό τους μαζί δέν έκέρδιζαν παρά όχτώ φράγκα την ήμέρα. Πώς να παντρευτούν με τόσο φτωχούς πόρους ; Τότε αυτή άρνή—θηκε. Μιά μέρα, καθώς περνούσε άπό τό κληνοπωλείο που δούλευε ό Ζάν, σταμάτησε άξαφνα και του είπε : «Δέν πρέπει πια να μέ συνοδέψης ως τό σπίτι μου, κύριε Ζάν Μπαπτιστ... Δέν μπο—ρεϊς να γίνης άντρας μου, έτελειώσες !» "Οκτώ μέρες άργότερα άφέ—θηκε και την παρέσυραν μερικοί φίλοι στη Μονμάρτη στα γλεν—τια και στους χορούς. Έκει άπόκτησε τον πρώτο έραστή.

Κι' ό φτωχός Ζάν ; "Ενας άκόμη που πέθανε εξ αιτίας της ! "Ογτώ μήνες άργότερα.— όταν αυτή φρουρούριζε πια στους χορούς των διαφόρων κεντρων της Μονμάρτης.— "Ε ; πως περνάει ό και—ρός !— αυτός αυτοκτόνησε σε μοδιστρούλα, άφίνοντας άπάνω σε μία καρέκλα, δίπλα στο κρεβάτι που τον ήσαν νεκρό, ένα χαρτί με τά εξής λόγια : «*Πεθαίνω εξ αιτίας της Βιργινίας, για την όποια αι—σθανόμουνα με άγάπη μεγαλίωση των δυνάμεών μου !*»

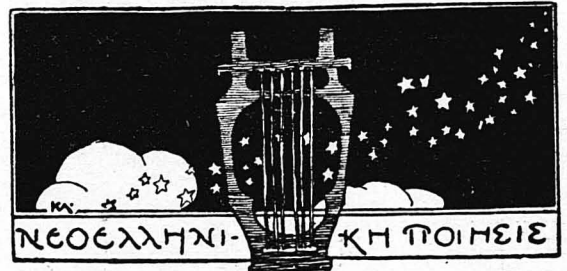
Τό πρόσωπο της Σομπέρ, τό θλιβερό αυτό πρόσωπο της γρηάς τυφλής έταίρας, έγινε τώρα πειό σκοτεινό. Άφησε να της ξαναπέ—ση ή άσημενια δαχτυλήθρα στο βήθος του κουτιού.

— "Ε, κυρία, ξανασεί... ή καμαριέρα, με τό κτηνώδες γέλιο της, δε μπορούσε λοιπόν να μάθουμε... τι θέλει αυτή ή δαχτυλήθρα εδώ ;

Και ή Σομπέρ, ξανακλείνοντας άξαφνα τό κουτί, της άπάντησε σιγά σιγά :

— Αυτό ; ... δέν είν' τίποτ... είν' ή νεότης μου !

FRANÇOIS COPPÉE

ΒΡΟΧΗ

"Έξω βροχή, κι' άπ' τό παράθυρο
Μαύρες ή στέγες, μαύροι οι δρόμοι,
Δέν πέφτουν άπ' τά ματια δάκρυα,
Που μία βαρεία τά πνίγει γλώμη.
Τά σύγνεφα που άνεμοδερνόνται
Και σιγάλα βογγούν και κλαίνε,
Δε σέφνουν τη ψυχή μου σκλάβια τους,
Μ' όλα τά μυστικά που λένε.
Κάποτες μέσ' άπ' τό παράθυρον,
"Όπως καθόσουν στο πλευρό μου,
Κύτταξα στα γλαρά τά ματια σου
Τη θλίβερη βροχή του δρόμου.
Κι' έβλεπα - ω θρήνοι ! πειό μακρύτερα,
Μέσα στα ματια σου και πάλι
Τά σύγνεφα που τά ταξείδευς
Στον ούρανό ή άνεμοζάλη.
"Έξω βροχή, κι' άπ' τό παράθυρο
μαύρες ή στέγες, μαύροι οι δρόμοι,
Δέν πέφτουν άπ' τά ματια δάκρυα,
Που μια βαρεία τά πνίγει γλώμη.
Τά σύγνεφα που τόρα κέρονται
Και χαμηλώνουν κι' όλο βρέχουν,
Δέν καθρεφτίζονται στα ματια σου,
Κι' άλλους κρυφούς καύμους ; δέν έχουν.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΣΑΤΥΡΕΣ

ΤΟ ΜΟΥΤΡΟ ΤΟΥ ΜΑΚΡΑΚΗ

(Γραμμένο από τον ποιητή Ρ. Νερούλο κατά φιλοσόφου Μακράκη).

Με μάτια θειασοκίπνισια
με φρούδια σαν άγκάθια
κι' αυτιά σαν τά καλάθια
με μύτρο μπαμνιοσιδη,
μυϊών άπειρών χρολιών
με κλασικην άξίαν
με σαγκοτάγκου μέταπον,
με σοβλερόν πηγοϋνι
λοσό σαν τό σπιροϋνι.
με βαθυτάτους και χαστούς,
άλλα κενούς κροτάφους
ώσαν της Δήλου παφους
και με κεφάλι πάπιας.
χρώμα λακέρδας σάπιος.
"Ενας ψευδοφιλόσοφος
ό δναγρος Μακράκης
"Εμπνέεται πολλάκις.
"Από τας τετραπόδαραις
σιφνιακίς του Μούσαις
τον Μάιον ήδούσαις.
"Ακούτέ τον άκούτέ τον
της μύτες πλην στυμμάστε
και πέντε μουντζες δότε.

ΡΙΖΟΣ ΝΕΡΟΥΛΟΣ

ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ

Πολλαις φοραις τό δρόμο άνταμωθήκαμε,
Κρυφ' άπό τη μαμιά σου έκυταχθήκαμε,
Τραγουδάτα χίλια δυό για σενα ετίδισα,
Γλυκειά μου φόνισσα,
Που της καρδιάς μου να σου ειπώ τά βάσανα,
Πόσος καιρός κι' άκόμη δέν άνάσασα !
Για σε ποιά εκάμα κι' έργάσια
Γλυκειά μου μάγισσα.
Μ' άπόψε 'ς τό χροό που άνταμωθήκαμε
Μ' άγάπη και με κόδο άγκαλιασθήκαμε.
"Αγάπης λόγια φλογερά σου 'μίλησα.
Γλυκειά βασίλισσα.
"Απόψε 'σαν τον Φάουστ έγγελάσθηκα,
"Εδωκα την ψυχή μου κι' έκολάσθηκα.
"Ενα φιλι !... Φθνήα σου την έπόλησα
Γλυκειά διαβόλισσα.

Α. ΜΑΤΕΣΙΣ